

Kylmä sota ja Kekkonen kausi

1956-1981

Vuosi 1952

Stalinin kuoleman jälkeen suojasää

-
- 1955 YK, Pohjoismaiden neuvosto
 - 1956 Porkkalan palautus

Presidentiksi 1956

Valitsijamiesvaalit:
Yhden äänen presidentti

Äänet: 151 Kekkonen vs.
149 K.A.Fagerholm

Yleislakko – sisäpoliittiset vaikeudet

Paasikiven-Kekkosen -linja

Kriisi Neuvostosuhteissa:1958

Yöpakkaset/SKDL ei hallituksessa

1958 Vaalien jälkeen SKDL hallituksen ulkopuolelle.

- syntyi K.A.Fagerholmin hallitus, SDP:n johdolla
- NL ei hyväksynyt hallitusta!
- **NL jäädettiin suhteet**
 - Diplomaatti poistui, kauppasuhteet poikki, Yhdysvallat avuntarjous

Seuraus:

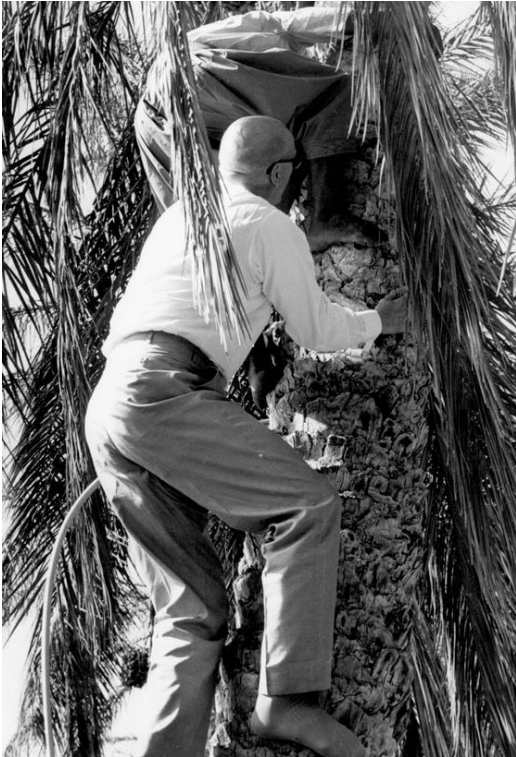
- Suomessa hallitus erosi.
- NL:n suora vaikutus sisäpolitiikkaan.
- Kekkosesta ulkopolitiikan takuumies.

KAS – KAS – POIKA

— Riittäiks tavonmukainen harjaus vai nuollaaks kanssa?

Yhdysvaltojen valtiovierailu ja Kekkonen loma Havaijilla saivat dramaattisen käänteen YYA-sopimukseen liittyvän ja NL:lta tulleen Nootin myötä 1961. Kekkonen pyrki vahvistamaan USA:n vierailulla Suomen puolueettomuutta.

NOOTTIKRIISI 1961

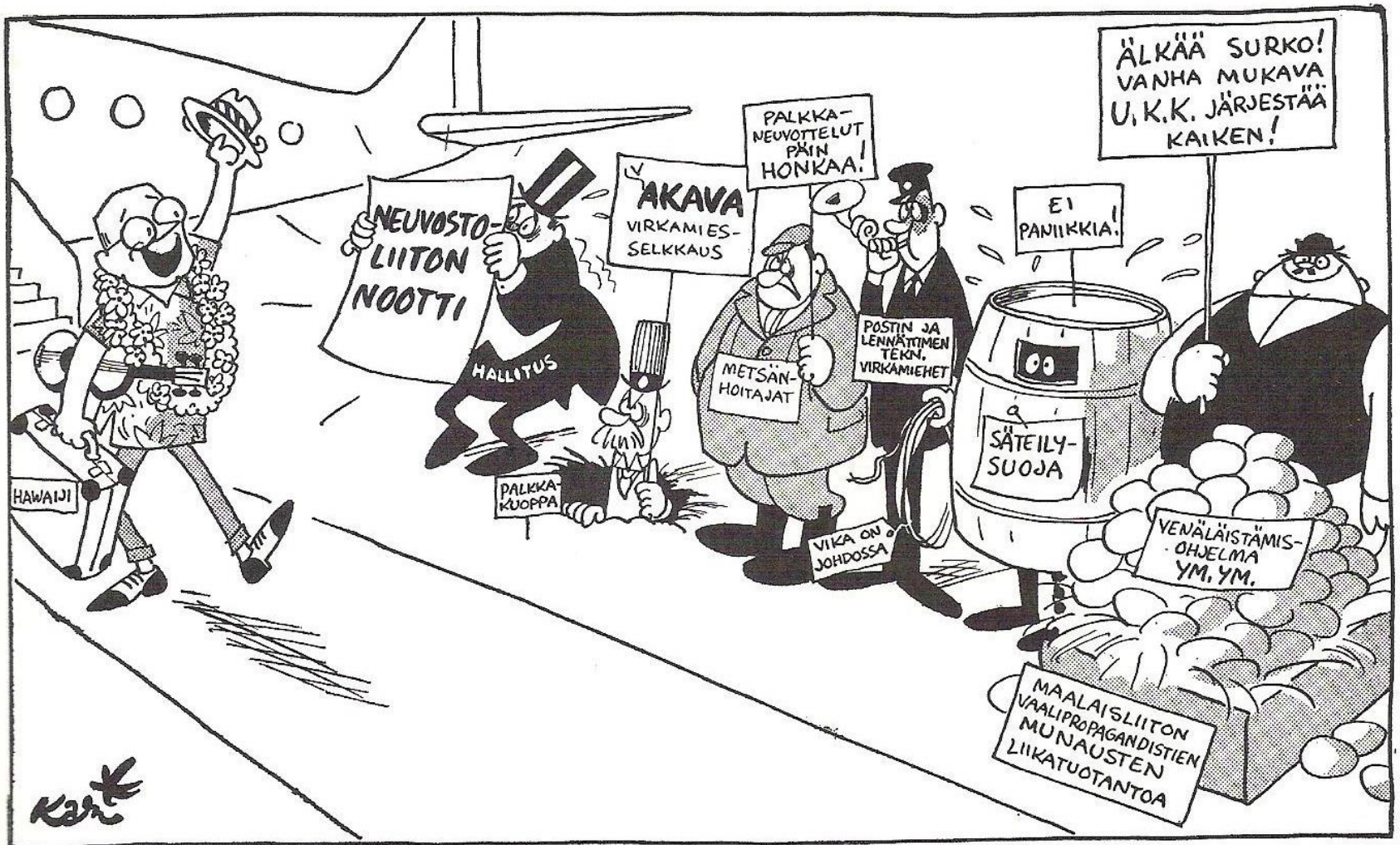
NL lähetti Suomelle Nootin, jossa vaadittiin YYA-sopimuksen mukaisia konsultaatioita.

Miksi nootti lähetettiin? Syitä/teorioita:

- **Kekkonen sisäpolitiikkaa:** pyrkimys varmistaa uudelleen valinta? Honka-liitto
- **Breznevin sisäpolitiikka:** pyrkimys osoittaa nootilla vahvaa politiikkaa
- **Kylmän sodan kärjistyminen:** Kuuba, Berliini
- **Varoitus Suomelle länsisuhteista:** Kekkonen valtiovierailu Yhdysvalloissa ja EFTA-neuvottelut?

Seurauksia

- Olavi Honka luopui presidenttiehdokkuudesta
- **Kekkonen uudelleenvalinta varmistui**
- Kekkonen neuvottelut Novosibirskissä -> **asema vahvistui NL:n suhteiden takuumiehenä.**
- Suomi sai solmittua Fin-Efta sopimuksen 1960-luvun alussa.
- **Idänsuhteet vakiintuivat**

- Aloha! Onko tapahtunut mitään erikoista sillä aikaa kun olin poissa?

Suomen puolueettomuus?

YYA-SOPIMUS 1948 kytkei Suomen NL:n etupiiriin

- 1956 NL tunnusti Suomen puolueettomuuden
- Suomen toiminta YK:ssa (+rauhanturvaaminen)
- 1968 Tsekkoslovakian kriisi (Breznevin oppi)
 - NL pyrki sitomaan Suomen tiiviimmin yhteyteensä

Taistelu puolueettomuudesta erityisen kovaa 1970-luvulla!

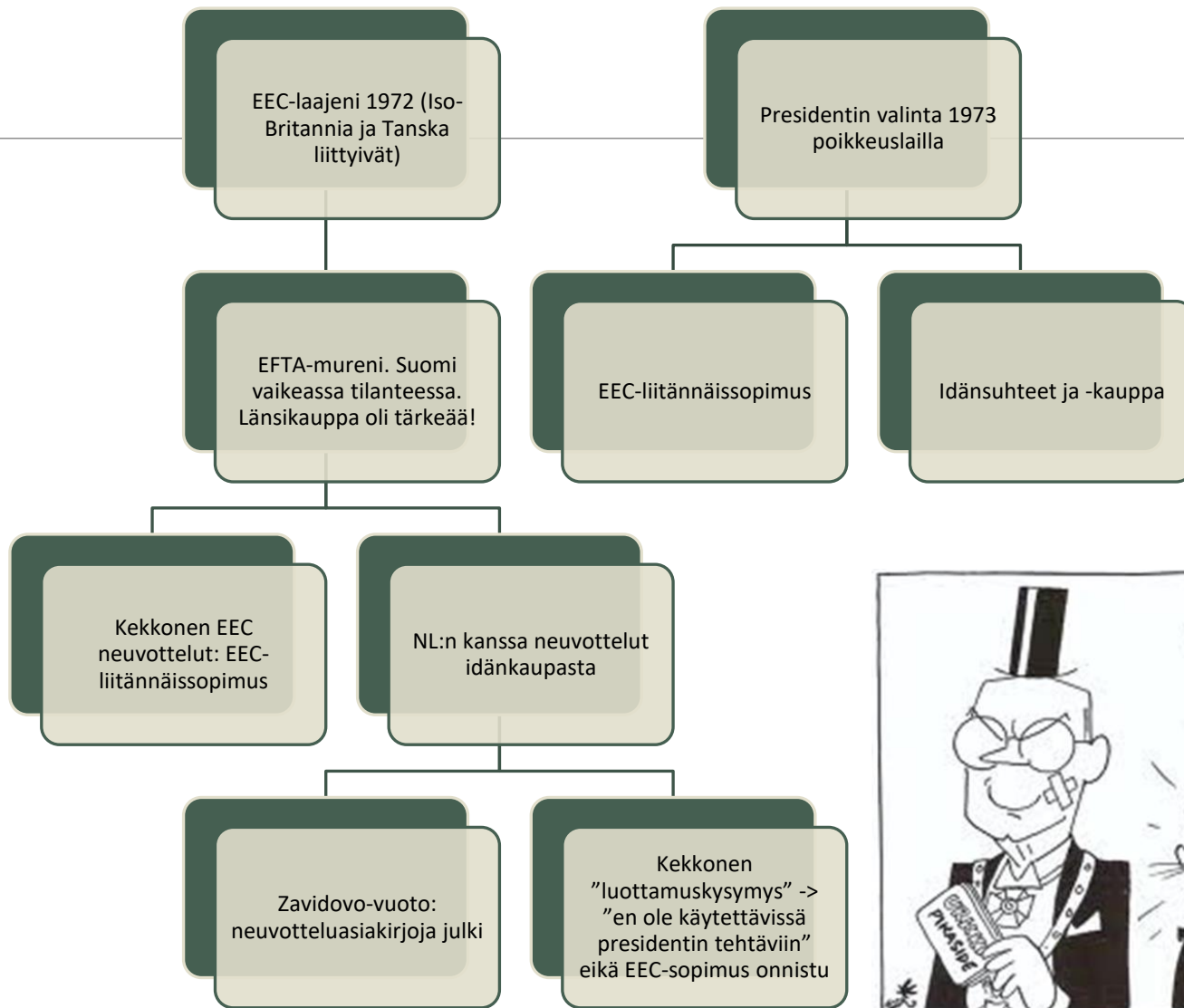
- NL korosti YYA-sopimusta
- Sotilaalliset neuvottelut 1972-74 ja 1978 yhteiset sotilasharjoituksen vaatimukset

ETYK 1975

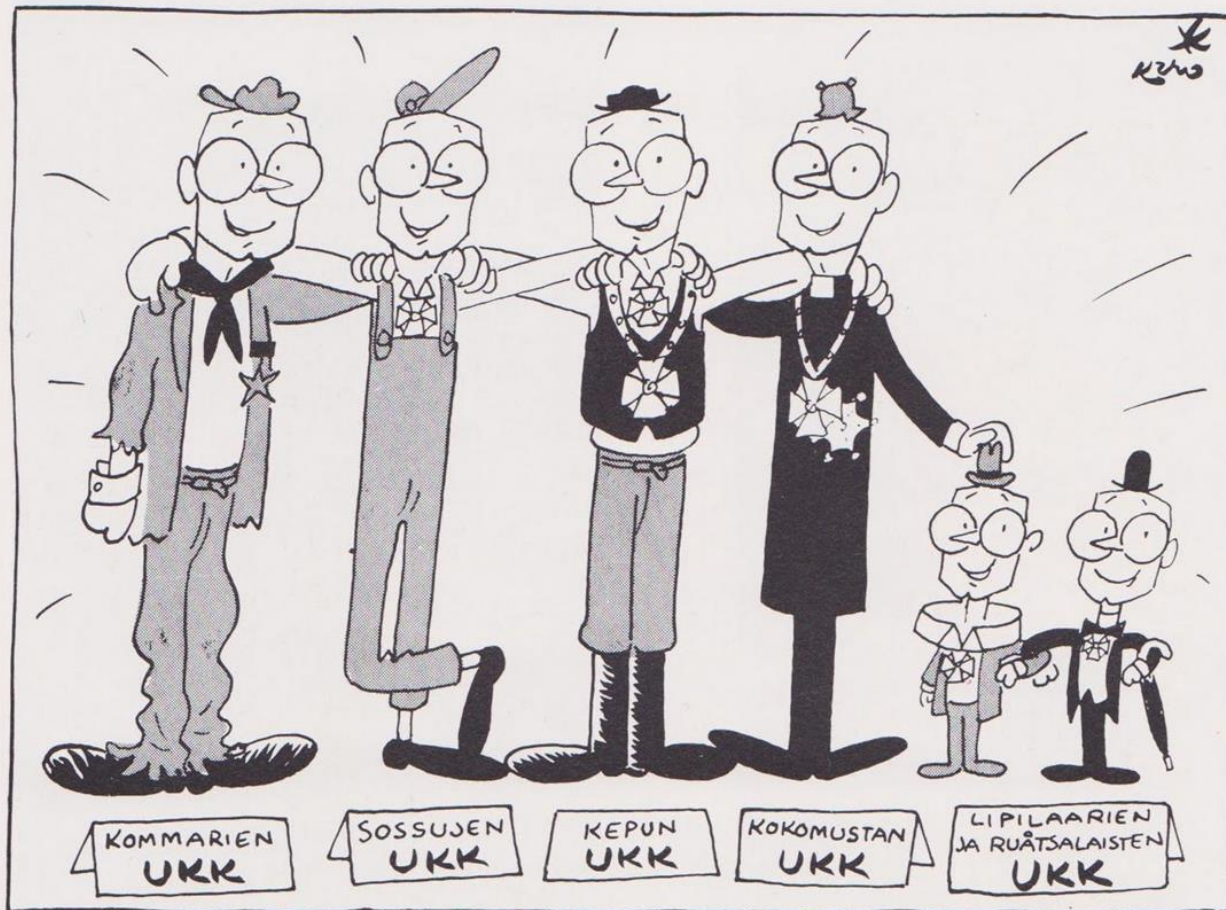
- **suuri voitto Suomelle ja Kekkoselle, puolueettomuus vahvistui**

1989 Gorbatsov tunnusti Suomen puolueettomuuden

EEC ja presidentinvaalit 1973

– Olen aina korostanut kansallista eheyttämistä. Katsokaa miten hyvässä sovussa minäkin elän.

Kekkosen ero ja SDP:n voittoputki presidentinvaaleissa

Presidentti Kekkosen terveydentila heikkeni ja johti eropyyntöön 1981

- 25-vuotinen Kekkosen ja Maalaisliiton/Keskustapuolueen valtakausi presidentin tehtävässä oli lopussa

Presidentinvaalit 1982 olivat poikkeuksellisen kiinnostavat, koska nyt aidosti valittiin uutta presidenttiä

Mauno Koiviston, SDP (1982-1994) valintaa seurasivat Martti Ahtisaari, SDP (1994-2000) ja Tarja Halonen, SDP (2000-2012)

→ Muutos oli poliittisesti merkittävä, vuosina 1982-2012 Suomea johtivat SDP:n presidentit 30-vuoden ajan.

HS 6.12.73

— Mä olen oikeestaan aika hyvin säilyny, paitti mitä ny viime vuosina vähä suomettunu . . .

SUOMETTUMINEN

Suomettuminen = maa virallisesti itsenäinen, mutta todellisuudessa joutuu ottamaan suurvallan edut huomioon sisä- ja ulkopoliitikassaan

- Tyypillistä oli Neuvostoliiton todellisten ja oletettujen toiveiden myötäily sisä- ja ulkopoliitikassa.

Käsitteitä:

- **Moskovan kortti** → poliitikko esitti asian Moskovan toiveena, jolloin muita perusteluja ei tarvittu.
- **Kotiryssä** → NL:n tehtaankadun suurlähetystössä työskentelevä henkilö, johon poliitikko tai virkamies oli läheisessä kontaktissa.
- **(Itse)sensuuri** → poliitikon ja median tapa tuoda asioita julkisuuteen tai käsittelyyn, sensuroitiin pois asiat, joihin NL:n kanta voisi olla kielteinen.
- **Poliittinen liturgia** → tapa puhua julkisesti NL:n ja Suomen suhteista korostaen kasojen välistä suurta ystävyyttä ja rauhaa sekä YYA-sopimusta ja läheisiä sekä molempia hyödyttäviä yhteistyösuhteita.

(Viron separatistisiin pyrkimyksiin kuului mm. omaehtoinen lainsäädäntö.)